

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Swedac

Yttrande över förslag till föreskrifter om mätsystem för mätning av överförd el och mätare för aktiv elenergi

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till nya föreskrifter om mätsystem för mätning av överförd el och föreskrifter om mätare för aktiv elenergi som ersätter nu gällande föreskrifter (STAFS 2009:8) om mätsystem för mätning av överförd el, föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2009:9) om återkommande kontroll av mätare för aktiv elenergi och föreskrifter (STAFS 2016:4) om mätare för aktiv elenergi.

Förslaget avseende STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9 omfattar bland annat följande ändringar:

- Det tillämpningsområde som gällt för STAFS 2009:9 utvidgas genom att gränsen på 63 A tas bort. Till följd av detta införs nya provpunkter för elmätare kategori 1 och det största tillåtna felet skärps för elmätare kategori 1 över 63 A som godkänts mot de föreskrifter som genomför mätinstrumentdirektivet. En ytterligare konsekvens är att största tillåtna fel i tabell 2 i bilagan till STAFS 2009:9 ska avse även elmätare kategori 1 över 63 A som inte godkänts mot föreskrifterna som genomför mätinstrumentdirektivet.
- Det införs en beslutsregel vid kontroll relaterad till mätosäkerhet för samtliga kategorier av mätsystem.
- Kravet på att en sammanställning av kontrollrapporter vid statistisk kontroll ska bevaras tas bort.
- Ett krav på spårbarhet införs för den utvärdering som ska göras av elmätare (kategori 3-5) och mättransformatorer (kategori 2-5).
- Bestämmelsen om normala driftförhållanden för mätsystemkategori 2-5 ändras så att den ytterligare förtydligar hur de normala driftförhållandena ska bestämmas.
- Ett kontrollorgan, som är ackrediterat av ett annat ackrediteringsorgan än Swedac och som avser att utföra kontroller, ska informera Swedac bland annat om detta.

- Flera ytterligare ändringar föreslås för att skapa enhetlighet i regleringen, bland annat vad gäller täckningssannolikhet och förhållandet mellan mätosäkerhetens storlek och största tillåtna fel.
- STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9 slås ihop till en ny grundförfattning med en annan struktur och annan rubriksättning än nuvarande reglering.
- Flera bestämmelser har justerats språkligt eller förtydligats utan att det innebär några ändringar i sak.

Förslaget avseende STAFS 2016:4 omfattar bland annat följande ändringar:

- Tillämpningsområdet ändras på så sätt att gränsen på 63 A tas bort och de tvingande kraven blir i stället tillämpliga för alla elmätare i kategori 1 och 2.
- Kraven i fråga om temperaturgränser ändras på så sätt att de endast omfattar öppna placeringar och för övriga placeringar ska elmätaren klara de temperaturförhållanden i vilka den avses användas.
- De krav på elmätare och ibruktagande av elmätare som har koppling till lagen (2014:267) om energimätning i byggnader, ändras till att även avse lokaler.
- En ny grundförfattning införs med en annan struktur än nuvarande reglering.
- Flera ändringar görs i fråga om disposition och språk.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i remissen att det pågår en allmän översyn på Swedac om en del av myndighetens föreskrifter som rör reglerad mätteknik. Som ett led i denna översyn föreslås ändringar av bestämmelserna i STAFS 2009:8, STAFS 2009:9 och STAFS 2016:4. Vidare anges att syftet med de ändringar som föreslås är i flera fall att göra bestämmelserna för de olika mätsystemen (kategori 1–5) enhetliga. Viktiga syften med flera av de föreslagna ändringarna är också att skapa bättre förutsättningar för att kontrollorganen ska arbeta på ett likartat sätt samt att underlätta hanteringen av elmätare och mätsystem i olika avseenden. Förslagsställaren redogör därutöver utförligt för syftet med varje ändring som föreslås i remissen i ett särskilt kapitel (Kap 2).

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Det bedöms inte finnas några alternativa lösningar till att ändra i föreskrifterna för att uppnå de syften som redogjorts för ovan. Området regleras idag genom föreskrifter och de problem som identifierats i föreskrifterna bedöms lösas bäst genom ändringar i föreskrifterna. Det bedöms inte heller finnas några lämpliga alternativa förslag till utformning av regleringen.

Däremot anges att alternativa förslag har övervägts för vissa av de föreslagna bestämmelserna. Det anges bland annat, beträffande begränsning av mätosäkerhetens storlek (4 kap. 9 § [2009:8+2009:9], avsnitt 2.1.4 g), att förslagsställaren har vid samråd

föreslagit alternativ till den föreslagna bestämmelsen i 4 kap. 9 § [2009:8+2009:9] fjärde stycket innebärande att mätosäkerhetens förhållande till största tillåtna fel som högst får vara 1/5 alternativt 1/3 av aktuellt största tillåtna fel. Dessa alternativ skulle innebära att mätosäkerheten avser kontrollen i sin helhet. Det anges dock att förslagsställaren har efter samråd uppfattat att alternativen skulle medföra att orimliga krav ställs på mätsystem och de har därför inte bedömts vara lämpliga.

Därutöver anges att om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd skulle de problem som finns med den nu gällande regleringen kvarstå. Regelverken skulle riskera att bli mer svåröverskådliga och oenhetliga med tiden om endast nödvändiga ändringar skulle införas efter hand, utan att regelverken justeras utifrån en helhetssyn. Effekter skulle också uppstå genom att vissa delar i regelverken inte skulle vara anpassade till de ändringar som görs av annan reglering. Detta gäller den ändring som föreslås för 3a § STAFS 2009:8 i fråga om krav på decimaler, med anledning av att kraven i förordningen (1999:716) om mätning beräkning och rapportering av överförd el införs på att mätutrustning ska kunna registrera mängden överförd aktiv energi varje kvart. Om denna ändring inte genomförs kommer tillverkare att producera elmätare enligt krav som är högre än vad de behöver vara. Detta skulle leda till att en möjlighet att minska kostnader skulle utebli.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

De föreslagna bestämmelserna bedöms överensstämma med Sveriges skyldigheter med anledning av medlemskapet i EU. Förslagsställaren anger att de bestämmelser som avser STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9 omfattas av ett nationellt initiativ. Den föreslagna bestämmelsen för kontrollorgan som är ackrediterade av ett annat ackrediteringsorgan än Swedac (avsnitt 2.1.5 b), gäller såväl svenska som utländska kontrollorgan men kommer framför allt att påverka ackrediterade kontrollorgan som inte har sitt säte i Sverige. Swedac behöver ha information om de kontrollorgan som utövar verksamhet på den svenska marknaden för att ha möjlighet att kontrollera att föreskrifterna följs. Att regelverket följs har i förlängningen betydelse för att mätningar ska vara korrekta, vilket är en förutsättning för en väl fungerande elmarknad, samt för att skydda konsumenter. Bestämmelsen bedöms vara proportionerlig i förhållande till syftet. Den omfattar endast en skyldighet att lämna information och utgör inte något hinder för att en aktör ska få utöva verksamhet i Sverige. Övriga föreslagna bestämmelser som avser STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9 innebär inte heller någon begränsning för den fria rörligheten inom EU. De bedöms även i övrigt vara förenliga med EU-rättsliga principer.

Därutöver anges att de föreskrifter som finns i STAFS 2016:4 utgör ett genomförande av mätinstrumentdirektivet såvitt avser elmätare för aktiv elenergi. Direktivet genomfördes ursprungligen genom STAFS 2006:7 och redan då ställdes krav på att elmätare i vissa fall ska uppfylla högre krav än direktivets minimikrav vad gäller noggrannhet och tålighet mot fukt och temperatur. Det anges dock att kraven ligger inom de specificerade ramar som fastställs i direktivet. Bestämmelserna om ibruktagande och användning utgör nationell reglering. Förslagsställaren konstaterar vidare att av de ändringar som nu föreslås är det i sak endast borttagandet av gränsen på 63 A och ändringarna i temperaturkraven som berör genomförandet av direktivet och dessa ändringar står i överensstämmelse med direktivets utformning. De föreslagna föreskrifterna är sådana tekniska föreskrifter som ska anmälas till EU-kommissionen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/1535/EU.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att eftersom kontrollorganen behöver få till stånd förändringar i sin ackreditering finns det behov av en övergångstid som lämpligen bör vara ett år. Vidare anges att eftersom förslaget i övrigt omfattar ändringar som väsentligen påverkar arbetet vid kontrolltillfällena, behövs inte någon särskild ytterligare övergångstid övervägas för kontrollorganens del. Det anges att elnätsföretag behöver tid för att kunna anpassa sin verksamhet till den nya regleringen i olika avseenden. De behöver till exempel införa nya provpunkter i sina databaser och anpassa sina rutiner för att beräkna de normala driftförhållandena. Även de som innehar icke koncessionspliktigt nät (nedan kallade produktionsanläggningar IKN) behöver anpassa sina rutiner för att beräkna de normala driftförhållandena. För elnätsföretagen och övriga aktörer som påverkas av regleringen finns det inte något behov av någon längre tidsfrist än ett år för att anpassa sig till den nya regleringen. Mot denna bakgrund bedöms det lämpligt att STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9 ska få fortsätta att tillämpas ytterligare ett år efter det att STAFS [2009:8+2009:9] trätt i kraft.

Vidare anges att innan STAFS [2009:8+2009:9] och STAFS [2016:4] beslutas behöver det finnas tid med ca sex månader för att anmäla dem enligt förordningen (1994:2029) om tekniska regler. De nya grundförfattningarna bedöms därför som tidigast kunna träda i kraft den 1 januari 2023. Förslagsställaren anger därutöver att STAFS 2016:1 om mätinstrument kommer att behöva ändras på så sätt att hänvisningen till STAFS 2016:4 ersätts med den nya författningen. Eftersom fler hänvisningar till författningar än den nu nämnda kommer att behöva ändras i STAFS 2016:1 inom kort, avses att dessa ändringar ska göras i ett sammanhang vid en senare tidpunkt före det att STAFS 2016:4 träder i kraft.

Vad gäller informationsinsatser anges att föreskrifterna och information om ikraftträdandet kommer att finnas på Swedacs webbplats. Det bedöms inte finnas något behov av ytterligare informationsinsatser. Därutöver anges att förslagsställaren har under arbetet med föreskrifterna haft samråd med elnätsföretag, kontrollorgan som utför kontroll av mätsystem, branschorganisationen Energiföretagen Sverige AB, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i remissen, beträffande STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9, att de föreslagna föreskrifterna berör elnätsföretag och de som innehar produktionsanläggningar IKN genom att dessa aktörer ska se till att deras mätsystem uppfyller de krav och genomgår sådan kontroll som följer av föreskrifterna. Vidare berörs ackrediterade kontrollorgan som utför kontroller av mätsystem. Eftersom ett kontrollorgan ska bedömas och godkännas av Swedac kan även den del av Swedac som hanterar ackreditering beröras. I viss mån berörs tillverkare av mätutrustning eftersom de anpassar sin tillverkning och dokumentation till krav som framgår av föreskrifterna. Indirekt berörs även elnätsföretagens kunder, dvs. privatpersoner, företag och andra aktörer, eftersom de sannolikt kommer att få bära sådana kostnader som de föreslagna bestämmelserna får för elnätsföretagen.

Vidare anges, beträffande STAFS 2016:4, att ekonomiska aktörer som tillhandahåller eller släpper ut elmätare på marknaden omfattas av kraven i nuvarande reglering. Vidare omfattas aktörer som är skyldiga att ta i bruk en elmätare för vissa särskilda ändamål, dvs. elnätsföretag, de som innehar produktionsanläggningar IKN samt de aktörer som uppför eller låter uppföra en byggnad med lägenheter eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad med lägenheter och därmed är skyldiga att mäta enligt lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. De föreslagna ändringarna får dock endast påverka på ekonomiska aktörer och aktörer som uppför eller låter uppföra en byggnad med lokaler eller utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad med lokaler och därmed är skyldiga att mäta enligt lagen (2014:267) om energimätning i byggnader. Därutöver anges att i liten mån påverkas även de som tar i bruk en elmätare, som är försedd med CE-märkning och metrologisk tilläggsmärkning, för användning på ett tillämpningsområde där det inte ställs några särskilda krav på vilken slags elmätare som får användas.

Det anges att det finns cirka 160 elnätsföretag i Sverige. Ca 130 av dessa är kommunala bolag som förutom elnätsverksamhet bedriver elproduktion, handel med el eller fjärrvärmeverksamhet. Tre av de företag som är minst har högst omkring 25 anställda och ca 1,5–80 miljoner kronor i omsättning. Tre av de största företagen har ca 500–1 000 anställda och en omsättning på ca 7-12 miljarder kronor. De flesta av samtliga elnätsföretag har en omsättning på 10–500 miljoner kr.

Vidare anges att det uppskattningsvis finns cirka 1800 företag som är innehavare av produktionsanläggningar IKN. Det rör sig i huvudsak om ett litet antal industriföretag med elproduktion för den egna verksamheten samt innehavare av små vattenkrafts-, vindkrafts- eller solenergianläggningar som producerar el för den egna rörelsens eller fastighetens behov. Antalet anställda och omsättning för dessa företag varierar från ett fåtal stora företag med flera hundra anställda och en omsättning på miljardbelopp, till små företag med endast någon anställd och relativt låg omsättning.

Beträffande kontrollorgan anges att det finns 14 kontrollorgan som är ackrediterade av Swedac för att utföra kontroller enligt de nu gällande regelverken. Några av dessa företag är energiföretag och/eller elnätsföretag och några av dem bedriver även annan ackrediterad verksamhet. De tre minsta företagen har ca 30–50 anställda och en omsättning på ca 50–150 miljoner kronor. De största företagen har ca 1 000–5 000 anställda och en omsättning på ca 2–9 miljarder kronor.

Beträffande tillverkare av elmätare anges att på den svenska marknaden finns ett tiotal tillverkare av elmätare och/eller mättransformatorer. Ett av de mindre företagen har drygt 100 anställda och 1 miljard i omsättning. De flesta av företagen har flera tusen anställda och en omsättning på flera miljarder. Omkring hälften av företagen finns inom EU.

Därutöver anges att andra ekonomiska aktörer än tillverkare (dvs. tillverkarrepresentanter, importörer eller distributörer) samt de företag som tar i bruk en elmätare för användning i andra fall än där det ställs särskilda krav på vilken slags elmätare som får användas, inte bedöms beröras på något sätt som är av betydelse. Detta gäller även de företag som framöver uppför eller låter uppföra en byggnad med lokaler eller som utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad med lokaler.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Det anges i remissen, beträffande STAFS 2009:8 och STAFS 2009:9, att de föreslagna föreskrifterna, som innebär att samma regler ska gälla för alla elmätare i kategori 1, påverkar elnätsföretag på så sätt att elmätare kategori 1 över 63 A kan kontrolleras genom statistisk kontroll. Detta innebär att kontroll inte behöver ske av varje enskild mätare och att det i stället är en mindre andel av mätarna som genomgår faktisk kontroll. Vissa elnätsföretag har för få mätare för att kunna genomföra statistisk kontroll och dessa påverkas således inte av denna ändring. Detta gäller även de som innehar produktionsanläggningar IKN, eftersom dessa aktörer endast har enstaka mätare. Hanteringen av elmätare kategori 1 över 63 A underlättas också i andra avseenden – främst genom att de inte behöver genomgå kontroll vid idrifttagande och att de kontrolleras i laboratoriemiljö. Att kontroll kan ske genom statistisk kontroll medför besparingar för vissa elnätsföretag och att hanteringen av mätarna i övrigt underlättas medför besparingar för samtliga elnätsföretag och för de som innehar produktionsanläggningar IKN. Förslagsställaren anger dock att det är svårt att uppskatta omfattningen av besparingarna. Det anges att elnätsföretagen enligt uppgifter hos Swedac har ca 5 390 000 elmätare kategori 1 upp till och med 63 A och endast ca 3 300 elmätare kategori 1 över 63 A. Enligt uppgift från Energimyndigheten finns ca 3 800 produktionsanläggningar IKN. För varje anläggning finns en eller högst ett fåtal elmätare och av samtliga mätare i dessa anläggningar tillhör uppskattningsvis 1 800 mätare kategori 1. Detta innebär att besparingarna kan bedömas som förhållandevis begränsade.

Ytterligare en följd av den nämnda ändringen är att elmätare kategori 1 över 63 A kommer att omfattas av andra dokumentationskrav än dem som gäller för denna delkategori idag. De nya krav som ställs omfattar mer specifikt angivna uppgifter. Dokumentationen finns dock hos aktörerna idag på liknande sätt som krävs enligt de nya kraven. Några särskilda konsekvenser bedöms därmed inte uppstå för elnätsföretag och de som innehar produktionsanläggningar IKN.

Det förslag som innebär att elmätare i mätsystem kategori 2-5 inte behöver kunna visa mer än en decimal förenklar för elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN vid inköp av mätare.

Införandet av nya provpunkter för elmätare i kategori 1 får konsekvenser för elnätsföretag på så sätt att de behöver komplettera sina databaser med dessa provpunkter. Arbetet för att göra detta uppskattas omfatta omkring en dags arbete för en IT-konsult med att uppdatera mätarregistret och omkring en dags arbete för en mätarregisteroperatör med att testa och godkänna uppdateringen.

Ytterligare en följd av föreskrifterna, som påverkar elnätsföretagen och de som innehar produktionsanläggningar IKN, är att kraven på största tillåtna fel skärps något för elmätare kategori 1 över 63 A som godkänts mot de föreskrifter som genomför mätinstrumentdirektivet. Detta innebär sannolikt att enstaka mätare som med nu gällande krav skulle ha godkänts, i stället underkänns vid kontrollen. För ett begränsat antal av de övriga elmätarna i kategori 1 kommer marginellt lägre krav än de som nu gäller att ställas, vilket gör att en mycket liten andel mätare som med nu gällande krav skulle ha underkänts, i stället godkänns vid kontrollen.

Kravet på spårbarhet innebär att kostnaden för de elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN som idag inte köper in spårbart utvärderade komponenter,

uppskattas öka med högst omkring 1 000 kr per mätsystem för de inköp som kommer att göras framöver.

Med anledning av att bestämmelsen om normala driftförhållanden ändras behöver elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN, anpassa sina rutiner för att beräkna de normala driftförhållandena. Detta bedöms medföra en obetydlig kostnad.

Förslagsställaren anger vidare att vissa kontrollorgan har framfört att resultatet av kontrollen inte kommer att påverkas i någon nämnvärd utsträckning på grund av de i föregående stycke föreslagna reglerna om bestämning av normala driftförhållanden. Det har dock även framförts att fler mätsystem kategori 2-5 sannolikt kommer att underkännas till följd av de nya reglerna och att det skulle kunna röra sig om ca 5 procent av mätsystemen. För att få dessa mätsystem godkända kan nya komponenter av bättre noggrannhetsklass komma att behöva installeras. Kostnaden för att bygga om ett mätsystem varierar stort beroende på vilken typ av anläggning det är fråga om och kan uppgå till allt från ca 15 000 till 500 000 kr. Ett nytt mätsystem behöver kontrolleras i samband med att det tas i drift, vilket för mätsystem i kategorierna 2-5 kostar allt från ca 500 till 20 000 kr. Ett mätsystem som når upp till de föreslagna kraven har dock förutsättningar att bli mer hållbart långsiktigt. Det är därför svårt att avgöra huruvida den ändrade metoden totalt sett leder till kostnader eller besparingar för elnätsföretagen och de som innehar produktionsanläggningar IKN.

Det anges, beträffande kontrollorgan, att den borttagna gränsen på 63 A medför att de kontrollorgan som är ackrediterade för kontroll av elmätare kategori 1 kommer att genomföra fler kontroller genom statistisk kontroll. Mot bakgrund av de ovan angivna antalen elmätare som finns i respektive delkategori inom kategori 1 kan konstateras att konsekvenserna för kontrollorganen med anledning av ändringen är mycket begränsade. Kontrollorganen påverkas även genom att de behöver anpassa kontrollen efter de nya föreskrifterna och göra vissa ändringar i sin metod, i den mån de inte redan idag utför kontroller i enlighet med vad som föreslås. De förslag som påverkar kontrollorganen i denna del är beslutsregeln relaterad till mätosäkerhet och införandet av ett största andelsvärde för mätosäkerheten i förhållande till största tillåtna fel. Dessa ändringar påverkar hanteringen av mätvärden och innebär inte någon förändring för omfattningen på kontrollorganets arbete vid kontroller. Därutöver anges att vissa besparingar kommer att kunna göras för några kontrollorgan i och med att det tydliggörs vad kontrollen ska avse och dessa därmed kan utföra en kontroll med en snävare omfattning än hittills.

Vidare anges att det också kan uppstå konsekvenser för kontrollorganen i och med bestämmelsen om att kontrollorganet ska delta i jämförande mätningar eller undersökningar som Swedac anvisar. Kravet på att genomföra jämförande mätningar eller undersökningar gäller för kontrollorganen redan nu. Frågan om förslaget i denna del innebär kostnader eller besparingar för kontrollorganen beror av dels med vilken frekvens och omfattning mätningarna och undersökningarna sker hos ett enskilt kontrollorgan idag, dels med vilken frekvens och omfattning de av Swedac anvisade mätningarna eller undersökningarna kommer att göras. En jämförande mätning eller undersökning medför uppskattningsvis en dags arbete för den tekniskt ansvarige hos kontrollorganet samt vissa ytterligare kostnader beroende på vilken kategori av mätsystem som ska kontrolleras.

Vad gäller bestämmelsen om deltagande i erfarenhetsmöten anges att det hittills endast har hållits ett begränsat antal möten för kontrollorganen. Uppskattningsvis kommer kravet innebära att ett kontrollorgan som mest behöver delta med en person på två heldagsmöten per år. Den omständigheten att gränsen på 63 A tas bort gör att ett kontrollorgan, som vill

utföra kontroller av mätsystem kategori 1, kommer att behöva få till stånd förändringar i sin ackreditering på så sätt att ackrediteringen måste omfatta såväl mätsystem över som under 63 A. Även kontrollorgan för mätsystem kategori 2-5 kommer att behöva förändringar i sin ackreditering bl.a. med anledning av att den nya regleringen medför att de kommer att behöva justera i sina metoder. Förslaget innebär inte några ökade kostnader för kontrollorganen när det gäller avgifter för ackrediteringen. Arbetet med att administrera förändringen i ackrediteringen bedöms ta högst en arbetsdag för den som är tekniskt ansvarig hos kontrollorganet.

Därutöver anges att för tillverkare av elmätare medför den föreslagna regleringen att elmätare i mätsystem kategori 2-5 inte behöver kunna visa mer än en decimal, vilket förenklar för tillverkare (och även för elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN) vid försäljningen av mätare. Det innebär också att efterfrågan hos tillverkarna kommer att avse elmätare med något lägre krav än tidigare. I och med kravet på spårbarhet behöver tillverkarna se till att elmätare i kategori 3-5 och mättransformatorer är utvärderade under ackreditering eller med hjälp av utrustning som är kalibrerad på ett ackrediterat laboratorium. Detta krav uppfylls inte idag av alla tillverkare och i den mån det inte uppfylls leder det till kostnadsökningar. I fråga om kostnader i denna del görs uppskattningen att priset per mätsystem kommer att öka med högst omkring 1 000 kr om tillverkaren inte idag uppfyller kravet i fråga om spårbarhet.

Förslagsställaren anger vidare, beträffande STAFS 2016:4, att för ekonomiska aktörer medför ändringarna endast den konsekvensen att de måste tillhandahålla s.k. MID-mätare för en utvidgad krets av aktörer. Beträffande elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN anges att den omständigheten att gränsen på 63 A tas bort i 1 § STAFS 2016:4 och att krav ställs på att MID-mätare ska användas i hela kategorierna 1 och 2, dvs. även över 63 A, innebär att MID-mätare måste köpas in framöver av elnätsföretagen i större utsträckning än vad som följer av de nu gällande reglerna i STAFS 2016:4. Kostnaden vid inköp av större partier av MID-mätare uppgår per mätare till ca 700-1 000 kr för kategori 1 och ca 1 400-1 500 kr för kategori 2. Antalet elmätare över 63 A som finns idag i kategori 1 och 2 uppgår till ca 124 000. Förslagsställaren har mot bakgrund av vad som framkommit vid kontakter med elnätsföretag uppfattat att dessa redan idag köper in endast MID-mätare. Detta sker med anledning av de förändrade kraven i förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el, vilka medför att hela mätarbeståndet i kategori 1 och 2 kommer att behöva vara utbytt så snart som den 1 januari 2025. De ändrade kraven får alltså inte några särskilda konsekvenser för elnätsföretagen.

Inte heller för de aktörer som innehar produktionsanläggningar IKN, vilka i regel endast har enstaka elmätare, bör ändringen innebära någon ökning av kostnaderna för att köpa in mätare. Dessa anläggningar behöver nämligen ha mätare med vissa övriga funktioner, vilket innebär att det rimligen endast är MID-mätare som idag köps in för dessa anläggningar. Det kan dock nämnas att kostnaden vid inköp av en enstaka MID-mätare uppgår till ca 1 250 kr för kategori 1 och ca 1 700-2 000 kr för kategori 2. Förslagsställaren anger dock att kraven inte innebär att befintliga installerade elmätare hos elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN behöver bytas ut till MID-mätare. Det är endast när nya mätare tas i bruk efter det att bestämmelserna trätt i kraft som MID-mätare måste användas.

De aktörer som framöver uppför eller låter uppföra en byggnad med lokaler eller som utför eller låter utföra en ombyggnad av en byggnad med lokaler, kommer att behöva köpa in MID-mätare i stället för andra elmätare till dessa lokaler. Mot bakgrund av de funktioner som i övrigt krävs för dessa mätpunkter köps det dock sannolikt in MID-mätare redan idag för dem.

Såvitt förslagsställaren kan bedöma kommer alltså kravet på MID-mätare inte att medföra någon kostnadsmissig skillnad för dessa aktörer.

Därutöver anges att det inte uppstår några särskilda konsekvenser med anledning av att krav tas bort för de som tar i bruk en elmätare, som är försedd med CE-märkning och metrologisk tilläggsmärkning, för användning i andra fall än där det ställs särskilda krav på vilken slags elmätare som får användas.

Regelrådet gör följande bedömning. Beskrivningen av påverkan på berörda företags tidsåtgång och verksamhet är tillräckligt tydlig givet förutsättningar i ärendet. Regelrådet anser dock att det saknas en fullständig kostnadsbeskrivning av flera utav de ändringar som föreslås i remissen. Det hade varit önskvärt med en beloppsmissig uppskattning av de kostnader som kan uppstå till följd av dessa ändringar. Med anledning av förslaget karaktär och de sammantagna effekterna kan dock Regelrådet godta utelämnade beskrivningar i denna del.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Det anges i remissen att förslaget kommer att ha en positiv effekt för konkurrensförhållandena mellan kontrollorganen. Detta då flera delar i de föreslagna föreskrifterna innebär att det finns förutsättningar för att de utför sitt arbete på ett mer enhetligt sätt. Vidare anges att elnätsföretag och innehavare av produktionsanläggningar IKN kan påverkas i olika stor utsträckning av kostnader för att bygga om befintliga mätsystem och kontrollera de nya mätsystemen. Denna effekt bedöms dock inte ha en sådan omfattning att den får någon särskild konkurrenspåverkan. Någon påverkan i annat avseende på konkurrensförhållandena för företag bedöms inte uppstå.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagen bedöms inte leda till någon påverkan på företagen i andra avseenden än dem som angetts ovan.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Förslagsställaren anger att det saknas en möjlighet att anpassa förslagen på något särskilt sätt till små företag. Vidare anges att den påverkan som regleringen innebär för företagen i fråga om kostnader och övriga konsekvenser är förhållandevis begränsad. Det bedöms mot denna bakgrund att några särskilda hänsyn inte behöver tas till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Redovisningen av påverkan på berörda företagens kostnader hade med fördel kunnat vara tydligare men det hindrar inte att den befintliga redovisningen i alla delar är tillräckligt väl beskrivna.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 17 maj 2022.

I beslutet deltog: Claes Norberg, ordförande, Anna-Lena Bohm, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.

Claes Norberg
Ordförande

Steven Wall
Föredragande